

Aan de orde is de behandeling van de voorstellen van de Commissie voor de verzoekschriften inzake de volgende adressen:

- Adres van J.S. Bach te 's-Gravenhage, met betrekking tot zijn AOW-pensioen en proceskosten (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 1991-1992, nr. II);
- Adres van J.N.M. Jansz te Amstelveen, met betrekking tot teruggave van griffierechten (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 1991-1992, nr. III);
- Adres van Bailey Constructiewerkplaats en Machinefabriek B.V. te Nieuw Lekkerland, met betrekking tot verhogingen in de loonbelasting en de premieheffing volksverzekeringen (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 1991-1992, nr. IV);
- Adres van de Stichting herwaardering pensioenen NSB-Kamerleden te Hoenderloo, met betrekking tot de rechtmatigheid van pensioenbesluiten ten aanzien van voormalig NSB-Kamerleden en hun nagelaten betrekkingen (Gedrukt stuk Eerste Kamer, 1991-1992, nr. V).

Overeenkomstig de voorstellen van de Commissie voor de verzoekschriften wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- Enkele wijzigingen van het Wetboek van Strafvordering en enige andere wetten, in het bijzonder betreffende bepalingen houdende termijnen (21241);
- Vaststelling van het slot van de Rijksrekening over het jaar 1980 (Rekenwet 1980) (21648);
- Vaststelling van het slot van de Rijksrekening over het jaar 1981 (Rekenwet 1981) (21649);
- Vaststelling van het slot van de Rijksrekening over het jaar 1982 (Rekenwet 1982) (21650);
- Vaststelling van het slot van de Rijksrekening over het jaar 1983 (Rekenwet 1983) (21651);
- Vaststelling van het slot van de Rijksrekening over het jaar 1984 (Rekenwet 1984) (21652);
- Vaststelling van het slot van de Rijksrekening over het jaar 1985 (Rekenwet 1985) (21653);
- Vaststelling van het slot van

- de Rijksrekening over het jaar 1986 (Rekenwet 1986) (21654);
- Aanpassing van Boek 8 van het Burgerlijk Wetboek en van enige met Boek 8 samenhangende wetten en bepalingen van het Wetboek van Koophandel, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en het Wetboek van Strafrecht aan de Kadasterwet en aan de Boeken 3 en 6 van het Burgerlijk Wetboek (Aanpassingswet Boek 8) (21658);
- Intrekking Wet Bezitsvormingsfonds (21935);
- Wijziging van de Wet op het hoger beroepsonderwijs betreffende de controle van de jaarrekening van de instellingen (22055);
- Wijziging van de Wet van 20 juni 1990, Stb. 35, tot goedkeuring van het op 28 januari 1981 te Straatsburg tot stand gekomen Verdrag tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (22156);
- Wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van hoofdstuk II (Hoge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin) voor het jaar 1990 (Slotwet; vierde wijziging) (22242).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- de brief van de minister van Financiën inzake de Rijksrekening 1987 (22198).

De voorzitter: Overeenkomstig het advies van de Commissie voor de financiën stel ik voor, de minister van Financiën decharge te verlenen over het gevoerde beheer.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde zijn de algemene politieke en financiële beschouwingen over de rijksbegroting voor het jaar 1992.

De voorzitter: Ik probeer een late lunchpauze rond half twee, nadat de heer Schinck het woord heeft gevoerd. Inclusief de theepauze ziet het ernaar uit dat wij tussen half zes en zes uur dit eerste deel van de

algemene politieke en financiële beschouwingen kunnen beëindigen.

□

De heer Vis (D66): Mijnheer de voorzitter! Hoewel deze Kamer sinds de verkiezing in juni jongstleden reeds tweemaal een stevige ontmoeting met leden van het kabinet heeft gehad — u weet wel: het huurwaardeforfait in juni en de stelselherziening een week geleden — zijn deze algemene beschouwingen toch wel de bijzondere aandacht waard. Het is namelijk de eerste maal dat deze Kamer in nieuwe samenstelling het kabinet als geheel ontmoet en het algemene beleid van dit kabinet in beschouwing neemt.

Ik zet een accent op die woorden "in nieuwe samenstelling", want hoewel wij allemaal indirect gekozen zijn, representeren wij op dit moment de actuele politieke verhoudingen in ons land beter dan onze collega's in de Tweede Kamer. Dat geeft aan onze standpunten al met al een stevige legitimatie. Het is de vraag of je dat ook van het kabinet kunt zeggen. De uitslag van de maartverkiezingen zou niet hebben geleid, lijkt mij, tot het kabinet dat hier tegenover ons zit, zou niet hebben geleid tot het regeerakkoord dat in 1989 werd geformuleerd en zou in een aantal gevallen niet hebben geleid tot beleidsvoorstellen zoals die door de regering zijn ingediend en nu en dan met veel kracht worden verdedigd. De samenstelling van het kabinet en de beleidsinhoud zijn gebaseerd op een verkiezing van twee jaar geleden, waarvan de uitslag inmiddels sterk verouderd blijkt. In 1989 behaalden de regeringspartijen samen nog 68%, maar in maart van dit jaar was de electorale basis al weggesmolten tot 53%. Bovendien was het verlies op geen stukken na evenredig verdeeld over beide coalitiepartners. Dat geeft zowel aan het kabinet als aan het beleid in algemene zin een zwakke legitimatie en in bijzondere mate nog eens aan die punten van het beleid die de speciale voorkeur hebben van de grote verliezer in de coalitie, de Partij van de Arbeid. Je kon het in het debat van vorige week over de stelselherziening al duidelijk merken en gezien de veranderde verhouding tussen de twee coalitiepartners ligt dat ook nogal voor de hand: de stelselherziening was het kabinet geen conflict waard en dus kon de sterkste van de